

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ХЕМОДИНАМСКИ НАРУШУВАЊА, ТРОМБЕМБОЛИЈА И
ШОК” - СКРИПТА ОД ДОЦ. Д-Р ЦЕНГИС ЈАШАР,
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-225/21 од 262. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 12.7.2021 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Светлана Јовевска**, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;
 - д-р **Емилија Јаневиќ-Ивановска**, редовен професор на Факултет за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок” од доц. д-р Ценгис Јашар, наменет за студентите на прв циклус студии Општа медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип. По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Скриптата „Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок” од доц. д-р Ценгис Јашар е конципирана и пишувана според наставниот план и програма на предметот Патолошка анатомија 1. Скриптата е наменета за студентите од студиската програма Општа медицина, кои според програмата учат Патолошка анатомија 1 во петти семестар, со неделен фонд на часови 3+2+1. Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува дел од целокупниот материјал по предметот, кој ќе им овозможи на студентите да добијат сознанија за тој дел од предметната материја, што пак ќе овозможи реализација на барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Основна цел на скриптата е детално да се објаснат хемодинамските нарушувања и како истите можат да доведат до тромбемболија и шокова состојба. Опишани се сите можни типови на тромбемболија, начинот на настанок на типовите на тромбемболија, како и сите типови на шок со осврт на механизмите кои доведуваат до појава на шокова состојба. Овој воведен дел во патолошката анатомија претставува важна основа за разбирање на механизмите на настанок на хемодинамските нарушувања, тромбемболиите и шоквата состојба со детален опис на морфолошките промени, при што студентот понатаму ќе научи да ги разликува разните облици на тромбемболија и шок, а со тоа ќе биде во можност и да ја утврди етиологијата на хемодинамските нарушувања. Содржината на скриптата е организирана според следниот редослед: прво термилошки се објаснети хиперемиија и конгестија, потоа се објаснува подетално појавата на едем и патофизиолошките механизми кои доведуваат до појава на едем, се објаснуваат причини за хеморагија, начин на настанок на хемостаза и тромбоза со подетален осврт на настанок на дисеминирана интраваскуларна коагулација, додека во вториот дел се објаснува настанок на емболија со опис на типовите на емболија, настанокот на инфаркт и на крајот детално се опишува шокова состојба, со посебен осврт на патогенезата и стадиумите.

Податоци за обемот на ракописот: Скриптата е напишана на 34 страници и не содржи слики. Обемот на скриптата „Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок” од доц. д-р Ценгис Јашар ги задоволува основните критериуми за објавување според бројот на часови за предметот и согласно со одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е резултат на пребарување на стручна литература од светски автори и се базира на најновите изданија на учебниците по предметот Патолошка анатомија за англиското говорно подрачје. Во ракописот поглавјето Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок е приспособено и напишано на македонски јазик, на начин лесно разбирлив за студентите, притоа следејќи ги најновите сознанија за ова поглавје од патологијата.

Краток опис за содржината: Хиперемија и конгестија; Едем; Зголемен хидростатски притисок; Редуциран колоидно-осмотски притисок на плазма; Лимфна опструкција; Ретенција на натриум и вода; Крвавење; Хемостаза и тромбоза; Нормална хемостаза; Тромбоза; Дисеминирана интраваскуларна коагулација; Емболизација; Пулмонална тромбоемболија; Системски тромбоемболизам; Масна емболија; Емболизација на амнионска течност; Воздушна емболија; Инфаркт; Фактори кои влијаат на развој на инфаркт; Шок; Патогенеза на септичен шок; Стадиуми на шок.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот за скрипта „Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок“ од доц. д-р Џенгис Јашар, наменет за студентите на Општа медицина, опфаќа дел од содржините според наставната програма. Со ова помагало студентите ќе можат полесно да го следат, разберат и со успех да го совладаат овој дел од материјата. Истата скрипта можат да ја користат и студентите од другите студиски програми на Факултетот за медицински науки.

Имајќи го предвид изложеното, како и основната намена на овој ракопис наменет за студентите на Општа медицина на Факултетот за медицински науки, на **Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип му препорачуваме ракописот под наслов „Хемодинамски нарушувања, тромбемболија и шок“ - скрипта од авторот доц. д-р Џенгис Јашар да го прифати како скрипта за објавување.**

Рецензенти

Д-р Светлана Јовевска, вонреден професор, с.р.

Д-р Емилија Јаневиќ-Ивановска, редовен професор, с.р.